

MÆGLINGS- OG KLAGEINSTITUTIONEN FOR ANSVARLIG VIRKSOMHEDSADFÆRD

Det danske kontaktpunkt for OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder

Egen drift-sag: Forsvarsministeriets due diligence i forbindelse med indkøb af inspektionsfartøjet Lauge Koch

OPFØLGENDE UDTALELSE

18. december 2019

Den 6. september 2018 publicerede det danske kontaktpunkt for OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd (tidligere forkortet MKI, nu forkortet NCP Danmark), en udtalelse vedrørende NCP Danmarks egen drift-sag om due diligence i forbindelse med Forsvarsministeriets indkøb af inspektionsfartøjet Lauge Koch. Her fandt NCP Danmark, at Forsvarsministeriet ikke havde udført due diligence i overensstemmelse med OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder (OECD's retningslinjer). Forsvarsministeriet havde undladt at stille CSR-krav, herunder krav om respekt for menneskerettigheder, som del af den kontrakt der blev indgået med Forsvarsministeriets leverandør, Karstensens Skibsværft A/S i 2013. Derudover var der ikke foretaget en systematisk vurdering af negative indvirkninger på menneske- og arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorruption, jf. OECD's retningslinjer, i forbindelse med udnyttelse af en option i en kontrakt fra 2004 ift. bygning af Lauge Koch eller fulgt op på, hvorvidt der ville være risici for negative indvirkninger ved bl.a. leverandørbesøg.

På den baggrund anbefalede NCP Danmark Forsvarsministeriet, at:

- revidere sine ledelses- og risikovurderingssystemer med henblik på systematisk at gennemføre sådanne processer, at ministeriet kan leve op til forpligtelsen om due diligence i relation til sine leverandører i overensstemmelse med OECD's retningslinjer kap. II.
- sikre, at ministeriets CSR-politik lever op til OECD's retningslinjer, særligt for så vidt angår menneske- og arbejdstagerrettigheder.
- stille CSR-krav til sine leverandører og løbende påse, at disse krav efterleves, herunder forpligtede leverandører til at foretage selvevalueringer, som ministeriet kan tage udgangspunkt i med henblik på opfølgningen over for leverandører.
- en risikobaseret due diligence proces bør indgå som del af de kontrakter, som man indgår med sine leverandører.
- følge op og gennemgå leverandørers selvevalueringer sammenholdt med en analyse af branche- og landerisici og på den baggrund udvælge, hvilke forhold, der skal kontrolleres.
- rapportere og kommunikere om arbejde og om hvilke tiltag, der er gennemført hos leverandører for at afbøde aktuelle, og forebygge potentielle risici.

NCP Danmark skal i henhold til § 7 i lov om Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd¹ følge op på denne udtalelse 1 år efter dens afgivelse med henblik på at vurdere, om myndigheden har efterlevet NCP Danmarks anbefalinger. NCP Danmarks opfølgende udtalelse herom offentliggøres. Vurderes det, at myndigheden har efterlevet NCP Danmarks anbefalinger, slettes udtalelsen fra NCP Danmarks hjemmeside.²

Forsvarsministeriet har den 6. september 2019 redegjort for de tiltag, ministeriet har gennemført for at efterkomme NCP Danmarks anbefalinger.

I Forsvarsministeriets redegørelse anføres, at ministeriet har taget NCP Danmarks anbefalinger til efterretning og forstærket sit ansvarlighedsarbejde med henblik på at leve op til forventningerne i OECD's retningslinjer.

Ved afgivelsen af denne opfølgende udtalelse lægger NCP Danmark vægt på, at;

- Forsvarsministeriet i samarbejde med Forsvarsministeriets Materiel og Indkøbsstyrelse (FMI) har etableret væsentlige tiltag i forhold til FMI's ledelses- og risikostyringssystemer med henblik på at etablere processer for risikobaseret due diligence i styrelsens indkøbsprocesser, herunder etablering af en fast procedure for håndtering af aktuelle og potentielle negative indvirkninger samt planlagt etableringen af et CSR Governance Board.
- FMI har påbegyndt arbejdet med at etablere en central CSR-funktion, der skal sikre intern kompetenceopbygning, udvikling og vedligeholdelse af værktøjer til understøttelse af ansvarlig virksomhedsadfærd og sanktioner samt gennemføre risikovurderinger og samarbejde med interessenter.
- FMI er i gang med at revidere sin CSR-politik for at sikre overensstemmelse med internationale standarder og principper for ansvarlig virksomhedsadfærd, der vil blive afspejlet i de CSR-krav, som bliver stillet til leverandører. CSR-politikken vil også tydeliggøre, at en risikovurdering også skal foretages i relation til f.eks. forpligtende statslige rammeaftaler hvor FMI er begrænset i at stille egne CSR-krav.
- FMI har udviklet et skalerbart opfølgingsregime, der kommunikerer til potentielle leverandører allerede inden anskaffelsestidspunktet. Opfølgingsprocessen fortsætter løbende efter kontraktindgåelse og vil blive sammenholdt med leverandørers selvevaluering.
- FMI vil, for at øge sandsynligheden for et vellykket samarbejde med leverandører, føre en dialogbaseret opfølgingsproces, hvor CSR-evaluering er integreret i de almindelige leverandørbesøg. For at sikre forankring vil FMI gennemføre uddannelsesforløb med de medarbejdere, der foretager besøg.
- FMI vil offentliggøre en årlig rapportering af CSR-indsatsen med bl.a. information om resultater fra det indeværende års CSR-arbejde, fremadrettede planer og evt. dilemmaer.
- FMI har inddraget interessenter i arbejdet med ansvarlig virksomhedsadfærd ved at samarbejde med bl.a. virksomheder, CSR-rådgivere og NGO'er.

¹ Lov nr. 546 af 18. juni 2012 om mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

² www.virksomhedsadfaerd.dk

Det er NCP Danmarks vurdering, at Forsvarsministeriet ved en omfattende indsats og ved yderligere planlagte tiltag har efterlevet NCP Danmarks anbefalinger i et sådant omfang, at den endelige udtalelse af 6. september 2018 fjernes fra NCP Danmarks hjemmeside.

NCP Danmark bemærker, at det på baggrund af Forsvarsministeriets størrelse er acceptabelt, at CSR-indsatsen i første omgang prioriteres implementeret i FMI. NCP Danmark minder samtidigt om, at CSR-indsatsen på længere sigt bør omfatte hele Forsvarsministeriets koncern.